

Arastırma Makalesi

Kapadokya Bölgesine Gelen Yerli ve Yabancı Turistler Üzerine Dönemsel Bir İnceleme

A Periodical Investigation on Domestic and Foreign Tourists Visited Cappadocia Region

Günay EROL

Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Ürgüp SET MYO, Nevşehir/Türkiye

gunayerol@nevsehir.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-8288-998X>

Makale Gönderme Tarihi	Revizyon Tarihi	Kabul Tarihi
15.05.2020	03.06.2020	21.06.2020

Öz

Bu çalışmanın amacı Kapadokya 'ya gelen yerli ve yabancı turistlerin profilini belirlemektir. Bu kapsamda Kapadokya bölgesine gelen yerli ve yabancı turistlerin geceleme süreleri, kalış süreleri, konaklama işletmesi tercihleri, ziyaret dönemleri ve yabancı turistlerin geldiği ülkelere yönelik değişkenler 2015-2019 yıllarına yönelik dönemsel olarak ele alınmıştır. Çalışmada Kapadokya'nın hem turistik çekicilikler hem de turistik işletmeler bakımından en yoğun olduğu bölge olan Nevşehir'deki ticari konaklama işletmelerinde geceleme yapan ziyaretçilere yönelik veriler değerlendirilmiştir. Çalışmadaki veriler T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan elde edilmiş ve derlenerek sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışmada 2015-2019 döneminde; yerli turistlerin daha fazla ziyaret gerçekleştirdiği, yabancı turist sayısının değişkenlik göstermekle birlikte artış gösterdiği, yerli ve yabancı turistlerin ortalama geceleme süresinin nispeten aynı olduğu ve ziyaretlerin en fazla bahar ve yaz aylarında yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca Ürgüp, Merkez ve Avanos'un en fazla tercih edilen bölgeler olduğu, yerli ve yabancı turistlerin farklı konaklama tesislerini tercih ettiği belirlenmiştir. Yine bu dönemde Kapadokya'ya en fazla ziyaretçi Çin, Güney Kore ve Tayvan'dan gelmiştir.

Anahtar kelimeler: Kapadokya, turizm, seyahat, turist

Abstract

The aim of this study is examining the profile of domestic and foreign tourists came to Cappadocia. The variables such as overnight stays and mean of stay, choices of accommodation businesses, visiting periods and other variables of domestic and foreign tourists are examined periodically for 2015-2019. In this study, the data of the visitors who spent overnight stay in the accommodation businesses in Nevşehir, the region where the tourist attractions are the most intense in Cappadocia are examined. The data obtained from the Republic of Turkey Ministry of Culture and Tourism and it is tried to reach the results by analysing. It was determined that domestic tourists visited more than foreign tourists, the number of foreign tourists increased by years, and the mean of overnight of domestic and foreign tourists was relatively the same, and tourists visited Cappadocia in spring and summer mostly, in the period of 2015-2019. In the same period, Ürgüp, center of Nevşehir, Avanos became the most preferred regions and the highest number of tourists came to Cappadocia from China, South Korea and Taiwan.

Keywords: Cappadocia, tourism, travel, tourist

Önerilen Atıf/Suggested Citation

Erol, G., 2020. Kapadokya Bölgesine Gelen Yerli ve Yabancı Turistler Üzerine Dönemsel Bir İnceleme, Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi, 55(3), 1412-1431

Giriş

Tüm dünyada turizm hareketliliği kapsamında seyahat eden insan sayısı 2019 yılında 1.5 milyara ulaşmış ve bu seyahatlerin yarısı Türkiye'nin de içinde olduğu Avrupa bölgesine yapılmıştır (UNWTO, 2020a). Önemli bir turistik destinasyon olan Türkiye'yi ise 2019 yılında 44.7 milyon yabancı turist ziyaret etmiş ve yurtdışında yaşayan vatandaşlarla birlikte bu sayı 51.9 milyona ulaşmıştır (tuik.gov.tr). Turistlerin Türkiye'yi ziyaret etme nedenleri farklılık göstermekle birlikte, Türkiye'nin sahip olduğu eşsiz turistik çekicilikler büyük rol oynamaktadır. Özellikle insanları seyahat etmeye iten toplumsal ve ruhsal güdülenmenin yanında, destinasyonun çekicilikleri de oldukça önemlidir (Baloglu ve Uysal, 1996). Bu açıdan bakıldığında Türkiye'nin her bölgesi farklı turizm çeşitliliğini barındırmakta ve ziyaretçilere geleneksel turizm çeşitlerinin yanında oldukça farklı turistik ürünler sunabilmektedir. Türkiye'de ve Dünya'daki önemli turistik destinasyonlardan birisi de Kapadokya Bölgesidir. Kendine has özellikleri ile eşsiz bir destinasyon olan Kapadokya, aynı zamanda daha fazla yerli ve yabancı turist ziyaret ettiği bir destinasyon olmaktadır. Dolayısıyla bu destinasyona yönelik turizm hareketliliğinin incelenmesi; hem bölgedeki turizm dinamikleri ve değişkenleri için hem de Türkiye turizmi için önemli olarak görülmektedir.

Bu çalışmada Kapadokya'nın merkezi konumunda bulunan Nevşehir'e gelen yerli ve yabancı turistlerin profili dönemsel olarak incelenmiştir. Bu kapsamda Kapadokya'ya gelen yerli ve yabancı turistlerin; sayısı, ziyaret dönemleri, konaklama tercihleri, gecekemeleri ve bölgede konkladıkları turizm merkezleri belirlenmeye çalışılmış. Ayrıca Kapadokya'ya gelen yabancı turistlerin dağılımları, ülkesel ve dönemsel olarak kapsamlı bir şekilde çözümlenmeye çalışılmıştır.

Literatür

Uluslararası turizm hareketliliği artış göstermekte ve bununla birlikte tüm dünyada seyahat eden insan sayısı artmaktadır. Örneğin 2010 ve 2018 yılları arasında uluslararası turizm hareketliliğine katılan insan sayısı yılda ortalama %5 oranında artmıştır (UNWTO, 2019). Bu artış farklı etmenlere bağlı olmakla birlikte yıllara göre değişim gösterebilmektedir. Dünyada yaşanan olaylar turizm hareketliliği üzerine doğrudan etki etmektedir. Örneğin Dünya Turizm Örgütü (UNWTO), 2020'nin başında uluslararası turist sayısının %3 ya da %4 oranında artacağını öngörmesine rağmen (UNWTO, 2020a), tüm dünyada yayılan COVID-19 salgını sebebiyle bu öngörüğü yaklaşık 2 ay sonra %20 veya %30 kayıp olacağı şeklinde güncellemiştir (UNWTO, 2020b). Bu açıdan bakıldığında turizm hareketliliği ekonomik, doğal, çevresel, politik ve sağlıkla ilgili değişkenlerden farklı şekillerde etkilenebilen (Hall, 2010) ve aynı zamanda çeşitli risklere karşı kırılgan bir yapıya sahiptir (Sönmez, Apostolopoulos ve Tarlow, 1999). Buna rağmen 1990 yılında tüm dünyadaki turist sayısı 438 milyon iken (UNWTO, 2019) bu rakam 2019 yılında yaklaşık 1,5 milyara ulaşmış durumdadır (UNWTO, 2020a).

Tablo1. Dönemlere göre dünyadaki uluslararası turist sayısı ve değişimi

Yıl	Dünyadaki uluslararası turist sayısı (Milyon kişi)	Bir önceki döneme göre değişim (%)
1990	438	21,2
1995	531	28,1
2000	680	19,0
2005	809	17,7
2010	952	25,6
2015	1196	4,6
2016	1241	3,9
2017	1329	7
2018	1401	5,4
2019	1500	4

Kaynak: UNWTO (Dünya Turizm Örgütü), 2016; 2017; 2018; 2019; 2020a.

Turizm faaliyetleri araştırmacıların daha çok uluslararası kapsamda ilgisini çekmektedir. Buna rağmen turizm faaliyetleri sadece uluslararası turizmi içermemekte aynı zamanda iç turizm faaliyetlerini de içeren büyük bir kapsama sahip faaliyetler bütünü olarak görülmektedir. Destinasyonlar üzerinde farklı gelişmelere yol açan turizm faaliyetleri uluslararası seyahatlerin yanında iç turizme yönelik seyahatlerden de büyük oranda etkilenmektedir. Turistik destinasyonlardaki; turist sayısı, toplam ve ortalama geceleme, harcamalar gibi farklı değişkenler hem uluslararası seyahatlerden hem de iç turizm seyahatlerinden oluşmaktadır (Cortes-Himenes, 2008). Öyle ki bazı destinasyonları ziyaret eden yerli turist sayısı yabancı turist sayısından fazla olabilmekte ve bu durum farklı destinasyonlara göre değişiklik göstermektedir. Ayrıca yerli ve yabancı turistlerin seyahat etme nedenleri, seyahat dönemleri ve zamanları, konaklama tercihleri ve seyahat bölgeleri farklılık gösterebilmekte, yerli ve yabancı turistler farklı turistik ürünlere yönelebilmekte ve farklı tercihlere sahip olabilmektedir. (Yang ve Wong, 2013). Bazı ülkelerin öncelikli olarak uluslararası turizm hareketini çekmeye odaklanması kimi zaman iç turizmin gelişmesinin önünde bir engel olarak görülebilmektedir. Bunun yanında ülke içindeki turizm faaliyetlerine katılmak, uluslararası turizm faaliyetlerinde olduğu gibi; ekonomik refah, ulaşım imkanları ve maliyetleri, çalışma koşulları, kültür, turizm çekicilikleri, boş zaman, konaklama imkanları ve maliyetleri, yaşam standartları gibi birçok değişkene bağlı olmaktadır. Dolayısıyla bu değişkenlerin iyi bir şekilde gelişmesi uluslararası turizm hareketliliğinde olduğu gibi yerli turistlerin seyahatleri üzerinde de önemli birer etken olarak görülmektedir (Wen, 1997).

Turist sayılarının daha çok uluslararası kapsamda belirlendiğini ve turizme daha çok bu şekilde odaklanıldığını ifade eden Eijgelaar, Peeters ve Piket (2008), iç turizm verilerinin tam olarak mevcut olmadığını belirterek, aslında iç turizmin uluslararası turizmden birkaç kat daha fazla olduğunu vurgulamaktadır. Çalışmada aynı zamanda uluslararası turizm hareketliliğinin giderek arttığı belirtilmekle birlikte ülkelerin yerli turist sayılarındaki artışa da dikkat çekilmektedir. Özellikle Amerika, Çin, Hindistan gibi nüfus yoğunluğu fazla olan ülkelerdeki iç turizmdeki artışa dikkat çekilmektedir. Örneğin Çin’de iç turizmde 1990 yılında 280 milyon seyahat yapılırken 2004 yılında bu sayı 1.1 milyara, dış turizmde ise 10.5 milyondan 109 milyona ulaşmıştır. Dünya Turizm Örgütü’nün yayınladığı verilere göre 2018 yılında tüm dünyada iç turizmde yapılan seyahat sayısı yaklaşık 13.8 milyara ulaşmış durumdadır (UNWTO, 2020c). Bu sayıya rağmen bazı ülkelerde iç turizme yönelik verilerin yer almadığı da görülmektedir. Dünya Turizm Örgütü 2020 raporunda, iç turizmdeki ana büyümenin, iç turizme katılan nüfusun artış gösterdiği Asya, Latin Amerika, Ortadoğu, ve Afrika gibi gelişmekte olan bölgelerde ve ülkelerde yaşanacağını belirtmektedir (UWTO, 2020d). Böylece uluslararası ve iç turizm hareketliliğinin tüm dünyada genel olarak arttığını söylemek mümkündür. Ayrıca nüfusu fazla olan ülkelerin iç turizm pazarı dış turizme oranla daha büyük olmakta ve bu durum ülkelere göre değişmektedir.

İç turizm sadece gelişmekte olan ülkeler için değil turizmde olgunluk döneminde olan İtalya gibi ülkeler için de önemli görülmekte ve iç turizm hareketliliğinin takibi, yönü, etkileri ve değişkenlerinin bilinmesi turizm planlamasını ve dış turizmi etkileyen bir süreç olarak değerlendirilmektedir (Giambona, Dreassi ve Magrini, 2018). İç turizmin dış turizmle bağlantılı olduğunu vurgulayan Llorca-Rodriguez, Garcia-Fernandez ve Casas-Jurado (2020), geceleme sayıları ve harcamalarla birlikte iç ve dış turizmin destinasyonlardaki yoksulluğu azaltarak ekonomik katkı sağladığını, özellikle iç turizmin yoksulluğu azaltmada daha etkili olduğunu ve iç turizmin gelişmesi sağlanarak dış turizmin katkılarının daha planlı yapılabileceğini vurgulamaktadır. Dolayısı ile iç ve dış turizm arasındaki denge, turizmden elde edilen faydaların bölgesel anlamda eşit bir şekilde dağıtımını da etkileyebilmektedir. Goh, Li ve Zhang (2015), iç turizm etkisinin daha fazla olduğu Çin gibi ülkelerde yerli turist yoğunluğunun fazla olmasının, bölgelerin gelişimine katkı sağlamakla birlikte, bölgelerin eşit bir şekilde gelişimine olumsuz katkı sağlayabileceğini de vurgulamaktadır. Bu durumda turizm hareketliliğinin yoğun olduğu bölgelerde yatırımlar, turizm geliri ve diğer gelişim faaliyetleri fazla olurken diğer bölgelerde gelişim daha düşük oranda gerçekleşebilmektedir. Turizmin uzun dönemde bölgenin gelişimindeki eşitsizlikler üzerinde negatif etkisi olduğu sonucuna ulaşan Lv (2019), turizmin bölgesel anlamda eşit bir şekilde kalkınmada önemli bir araç olduğunu belirtmektedir. Bu durumda iç ve dış turizmin dengeli ve planlı bir şekilde gelişmesi bölgelerin eşit bir şekilde gelişmesinde önemli bir değişken olarak yorumlanabilir.

Türkiye’de turizm hareketliliğinin daha çok Ege ve Akdeniz bölgesinde yoğunlaştığını belirten Seckelman (2002), az gelişmiş bölgeler için özellikle iç turizmin bölgesel gelişmeye katkı sağlayabileceğini ve Türkiye’nin farklı bölgelerindeki potansiyellerinin değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Türkiye’nin yabancı turist potansiyelinin yanında yerli turist potansiyelinin de önemli olduğunu, her iki turist kitlesinin de kırılğan bir yapıya sahip olan turizmde ve bölgesel gelişimde etkin rol oynayabileceğini belirtmektedir. Dolayısıyla sadece dış turizm değil iç turizmin gelişmesi de önemli olmaktadır. Örneğin 2016 yılında Türkiye’ye gelen yabancı turist sayısı bir önceki yıla göre 35.9 milyondan 25,4 milyona düşmüş ve 2017 yılında ise 32.4 milyona ulaşmıştır (tuik.gov.tr). Özellikle 2016 ve 2017’de dış turizmin azalması iç turizm pazarının önemini ortaya koymuştur (turizmguncel.com).

Turizm hareketliliğinden kaynaklanan turizm çeşitliliğine yönelik farklı tanımlamalar olduğu bilinmektedir. Dünya Turizm Örgütü, turizm çeşitlerini yurtiçi (domestic), sınır girişli (inbound) ve sınır çıkışlı (outbound) olarak üçe ayırmakta ve genel olarak turizm hareketliliği istatistiklerini bu şekilde düzenlemektedir. Buna göre yurtiçi turizm; ziyaretçilerin ikamet edilen ülkede yaptığı faaliyetleri, sınır girişli turizm; bahsi geçen ülkede ikamet etmeyen ziyaretçilerin ülkedeki faaliyetlerini ve sınır çıkışlı turizm ise bir ülkede ikamet edenlerin o ülke dışında olan ziyaretlerindeki faaliyetlerini içermektedir (UN, 2010). Böylece turizm çeşitleri ziyaret edilen yere göre değişmektedir. Kozak ve diğerleri (2015) ile Usta (2002) turistin geldiği yere göre ya da ziyaret edilen yere göre, turizm çeşitlerini iç ve dış turizm olmak üzere ikiye ayırmaktadır. Bu tanıma göre iç turizm, bir ülkenin kendi vatandaşlarının kendi ülkesinin sınırları içindeki turizm faaliyetlerini ya da kişilerin kendi ülkelerinde yaptığı seyahatleri kapsamaktadır. Dış turizm ise bir ülke vatandaşlarının ya da kişilerin kendi ülkelerinin dışında yaptıkları seyahatleri kapsamakta, aktif ve pasif olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Aktif dış turizm (incoming), yurtdışındaki kişilerin yani yabancı turistlerin seyahatlerini, pasif dış turizm (outgoing) ise ülkede yaşayan insanların başka ülkeye turizm amacıyla yaptığı seyahatleri içermektedir. Dolayısı ile gerek Dünya Turizm Örgütünün tanımlarında gerek diğer tanımlarda bir ülkede ikamet etmek, yaşamak, ülke vatandaşı olmak gibi kavramlar farklı şekilde kullanılabilir. Bu durumda iki ayrı ülke vatandaşı olma ve yalnız bir ülkede ikamet etme durumu olabilmekte ve bu durum istatistikleri etkilemektedir (TUİK, 2020). Bu yüzden turizm hareketliliğinde bir ülkenin vatandaşı olmak o kişinin aynı ülkede ikamet ettiği anlamına gelmemektedir. Dolayısıyla turizm istatistiklerinin değerlendirilmesinde bu durumun dikkate alınması gerekmektedir.

Yöntem

Bu çalışmada Kapadokya bölgesine gelen yerli yabancı turistlerin profili belirlenmiştir. Çalışma, Kapadokya bölgesinin merkezi konumunda olan Nevşehir’e gelen ve herhangi bir konaklama tesisinde geceleme yapan kişileri kapsamaktadır. Nevşehir’e gelen turistlerin seçilmesindeki en önemli neden Nevşehir’in Kapadokya bölgesinde en fazla ziyaretçi sayısına sahip il olması ve Nevşehir’in Kapadokya’daki turistik çekiciliklerin en yoğun olduğu bölge olmasıdır. Çalışmadaki veriler Nevşehir il merkezi de dahil olmak üzere Nevşehir’in bütün ilçelerini kapsamaktadır. Çalışmada Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı İstatistik Bilgi Sistemi’nden elde edilen veriler çözümlenmiştir. Bu veriler Nevşehir’deki konaklama tesislerine gelen kişilerin bilgilerini içermektedir. Dolayısı ile çalışmada ikincil verilerden faydalanılarak sonuçlara ulaşılmıştır. Verilerin çok fazla değişkene sahip olduğu, toplanmasının zaman ve maliyet açısından zor olduğu ve veri elde etme kaynağının sınırlı olduğu durumlarda ikincil veriler araştırmacıya birçok avantaj sağlamaktadır (İslamoğlu ve Alnıaçık, 2014). Özellikle verilerin kurumlar tarafından resmi olarak toplanması, derlenmesi, sınıflanması ve yayınlanması çalışmadaki verilerin geçerliliği açısından da önemlidir (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2010). Bu açıdan bakıldığında verilerin güvenli kaynaklardan elde edilmesi, uzun dönemleri kapsaması ve yıllara yönelik farklı değişkenleri içermesi ve verileri elde edecek başka kaynak olmaması da bu çalışmada ikincil verilerin kullanılmasındaki en önemli nedenlerdir.

Kapadokya ve Nevşehir

Büyük Kapadokya olarak adlandırılan coğrafi alan, batıda Tuz Gölü’ne, kuzeyde Kızılırmak yayının güneyini içine alarak, doğuda Fırat’a, güneyde Toroslar’a kadar uzanan Orta

Anadolu'nun büyük bir kısmını oluşturmaktaydı (Sevin, 2000). Bugün ise daha çok siyasi anlamdan ziyade turistik anlamda kullanılan Kapadokya bölgesi; Kayseri, Niğde, Aksaray, Kırşehir ve Nevşehir illerini kapsamaktadır (Korat, 2003; Pekin, 2018). Kapadokya bugün daha dar ve turistik anlamda peri bacalarının en yoğun olduğu Nevşehir'de bulunan Ürgüp, Uçhisar, Avanos üçgeni arasında yer alan kısmı tanımlamaktadır (Gülyaz ve Ölmez, 1997). Dolayısıyla doğal turistik çekiciliklerin en yoğun olduğu peri bacaları, vadiler, yeraltı şehirleri, açık hava müzeleri, inanç merkezleri ve kiliseler daha yoğun bir şekilde Nevşehir'de bulunmakta ve daha dar anlamda Kapadokya Nevşehir ile anılmaktadır (nevsehir.gov.tr).

Kapadokya bölgesinde en fazla konaklama tesisi ve yatak kapasitesi Nevşehir'de bulunmaktadır. Nevşehir'de 2019 yılında 121'i Kültür ve Turizm Bakanlığı belgeli (turizm yatırım ve turizm işletme belgeli), 303'ü Belediye belgeli olmak üzere 424 konaklama tesisi bulunmaktadır. Ayrıca Nevşehir'in 303 konaklama tesisindeki yatak kapasitesi 26784 olarak hesaplanmıştır. Kapadokya bölgesinde Nevşehir'den sonra en fazla yatak kapasitesi Kayseri'ye aittir ve yaklaşık 6500'dür (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019a). Bunun yanında Nevşehir'de 2019 yılı itibarı ile tamamı A grubu olmak üzere 210 adet seyahat acentası bulunmaktadır (Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2020a). Ayrıca Nevşehir'de İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne bağlı müze ve öğren yerleri 2019 yılında yaklaşık 3.8 milyon ziyaret sayısına ulaşmıştır (Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2020b). Bu açıdan bakıldığında da Nevşehir'in turistik çekicilikler ve yatırımlar açısından Kapadokya turizmini temsil etme gücünün oldukça fazla olduğu düşünülmektedir.

Nevşehir'in gerek doğal, turistik çekicilikler, konaklama ve seyahat işletmelerinin yoğunluğu gerekse ziyaretçi yoğunluğu açısından Kapadokya'nın önemli turistik merkezi konumunda olduğu söylenebilir. Bu açıdan Nevşehir'e gelen turistlerin Kapadokya'ya gelen turistlere yönelik belirleyici ve açıklayıcı bilgiler içereceği düşünülmektedir. Çalışmada yerli turistler; Türkiye'de ikamet eden kişileri, yabancı turistler ise yurtdışında ikamet eden ve Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı olmayan kişileri kapsamaktadır. Buna göre çalışmada yer alan yerli turistler ülke içindeki turizm hareketliliğini, yabancı turistler ise yurtdışından Türkiye'yi ziyarete gelen diğer ülke vatandaşlarının turizm hareketliliğini içermektedir. Böylece çalışma kapsamındaki veriler Kapadokya/Nevşehir bölgesine yönelik iç turizm ve aktif dış turizm (incoming) verilerini içermektedir denilebilir.

Çalışmada kullanılan veriler Nevşehir'de herhangi bir konaklama tesisinde en az bir gece konaklayan kişileri içermektedir. Bu yüzden gününbirlik ziyaretçiler Kültür ve Turizm Bakanlığı İstatistik Bilgi Sistemi'nde yer almamaktadır ve bu çalışmanın kapsamına dahil değildir. Ayrıca çalışmadaki bazı rakamlar yuvarlamadan dolayı toplam sayıyı yansıtmayabilir. Bu durum Türkiye İstatistik Kurumu (tuik.gov.tr) tarafından yayınlanan bazı turizm istatistiklerinde de geçerli olmaktadır.

Bulgular

Bu kısımda Nevşehir'de en az bir gece konaklayan yerli ve yabancı turistlerin bilgilerine yönelik sayısal değerler yer almaktadır. Bu kapsamda yerli ve yabancı turistlerin; sayısı, gecelemlerine yönelik bilgiler, konaklama tipleri, geliş dönemleri gibi bulgular değerlendirilerek sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır.

Tablo 2. Nevşehir'e gelen yerli ve yabancı turistlerin dağılımları

	Yerli Turist		Yabancı Turist		Toplam
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı
2015	787835	54,5	656888	45,5	1444723
2016	687992	72	267074	28	955066
2017	969886	69,6	422847	30,6	1392733
2018	903847	50,9	872336	49,1	1776183
2019	836745	40,8	1214805	59,2	2051550

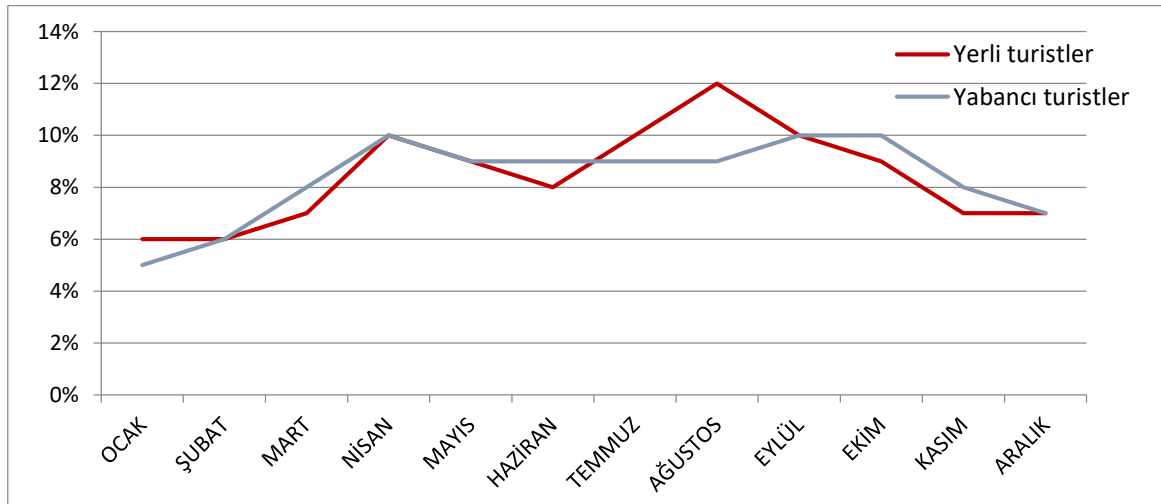
2015-2019	4186305	54,94	3433950	45,06	7620255
------------------	---------	-------	---------	-------	---------

Turistlerin sayısal dağılımlarına göre; 2015 yılında 1.4 milyon olan turist sayısının 2019 yılında 2 milyonu geçtiği görülmektedir. 2015-2018 arasında gelen turistlerin yarısından fazlası yerli turistlerden oluşurken 2019 yılında yabancı turist oranının daha fazla olduğu belirlenmiştir. 2016'da gelen turistlerin %72'si yerli turistlerden oluşmaktadır. 2016 yılında, özellikle yabancı turist sayısında önemli oranda düşüş olmakla birlikte, turist sayısında düşüş olduğu tespit edilmiştir. 2016 yılından sonra yabancı turist sayısının büyük oranda artış gösterdiği, 2017 yılından sonra yerli turist sayısında ise düşüş olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Nevşehir'e gelen yerli ve yabancı turistlerin gecekalmelerine yönelik dağılımlar

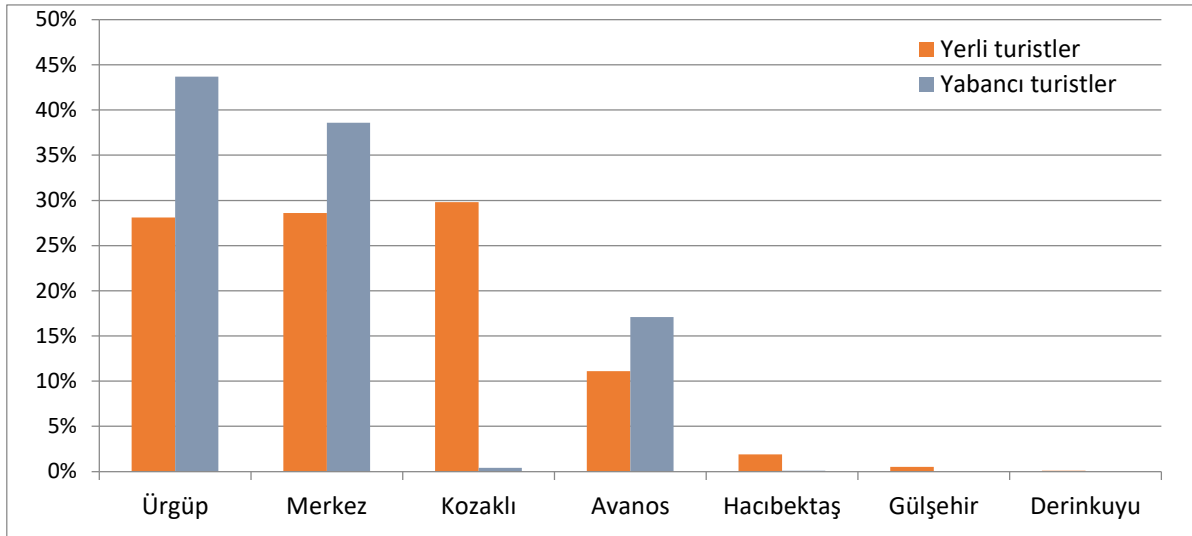
	Yerli Turist			Yabancı Turist			Toplam	
	Toplam geceleme	%	Ortalama kalış	Toplam geceleme	%	Ortalama kalış	Toplam geceleme	Ortalama kalış
2015	1344697	51,69	1,7	1256862	48,31	1,9	2601559	1,8
2016	1209807	70,68	1,8	501769	29,32	1,9	1711576	1,8
2017	1848879	72,38	1,9	705696	27,62	1,7	2554575	1,8
2018	1662405	52,42	1,8	1509020	47,58	1,7	3171425	1,8
2019	1549688	40,99	1,9	2230641	59,01	1,8	3780329	1,8
2015-2019	7615476	55,11	1,8	6203988	44,89	1,8	13819464	1,8

Tablo 3'te yerli ve yabancı turistlerin 2015-2019 yıllarına ait toplam geceleme, ortalama geceleme sayıları ve turist çeşidine göre gecekalmelerin toplam geceleme içindeki yüzdelik dağılımları yer almaktadır. Buna göre 2015-2019 yılları arasında toplam geceleme içinde yerli turistlerin gecekalmelerinin yaklaşık %55 olduğu görülmektedir. Tablo 2'de yer alan turist sayılarının dağılımları ile orantılı olarak, 2015-2018 yılları arasında gecekalmelerin çoğunun yerli turistler tarafından yapıldığı, 2019 yılında ise gecekalmelerin yaklaşık %59'unun yabancı turistler tarafından yapıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca ortalama kalış sürelerine bakıldığında; yerli ve yabancı turistlerin ortalama gecekalmesi yaklaşık 1,8 olarak hesaplanmıştır. 2015 ve 2019 döneminde; yerli turistlerin ortalama gecekalmesi 1,7'den 1,9'a artış gösterirken, yabancı turistlerin ortalama gecekalmesi 1,9'dan 1,8'e azalma göstermiştir. Buna rağmen ortalama geceleme süresinin her iki turist grubu için de nispeten aynı olduğu ve yıllar itibarı ile farklılık göstermediği söylenebilir.

Grafik 1. 2015-2019 döneminde Nevşehir'e gelen yerli ve yabancı turistlerin ziyaret dönemleri

2015-2019 yıllarında yerli ve yabancı turistlerin Kapadokya'yı ziyaret ettiği dönemlere bakıldığında; yerli turistler için en fazla ziyaret edilen dönemin Temmuz-Eylül arası daha sonra Nisan, Mayıs ayları olduğu, yabancı turistler için en fazla ziyaret edilen dönemin ise Nisan ve Mayıs, Eylül-Kasım arası olduğu belirlenmiştir. Bu 5 yıllık dönem genel olarak değerlendirildiğinde ise Nevşehir'e gelen turistlerin Nisan'dan itibaren artmaya başladığı ve Haziran'da azaldığı, Temmuz'dan itibaren tekrar artmaya ve Ekim'den sonra azalmaya başladığı söylenebilir. Buna göre turistlerin en fazla ziyaret gerçekleştirdikleri dönem, yerli ve yabancı turistlere göre farklılık göstermekle birlikte, aylara göre de farklılık göstermektedir. Turistlerin en az ziyaret gerçekleştirdikleri dönem ise Kasım-Mart arası olmuştur.

Grafik 2. 2015-2019 döneminde Nevşehir'e gelen yerli ve yabancı turistlerin konakladıkları ilçeye göre dağılımı

2015-2019 döneminde Nevşehir'e gelen turistlerin konakladıkları ilçelere göre dağılımları Grafik 2'de yer almaktadır. Bu grafik bu dönemde gelen toplam turist sayısına göre düzenlenmiştir. Bulgulara göre; yerli turistlerin %29,8'inin Kozaklı, %28,6'sının Merkez ve %28,1'inin ise Ürgüp'te konakladığı, yabancı turistlerin %43,7'sinin Ürgüp, %38,6'sının Merkez ve %17,1'inin Avanos'ta konakladığı belirlenmiştir. Her iki turist grubu genel olarak değerlendirildiğinde ise sırasıyla Ürgüp, Merkez, Kozaklı ve Avanos ilçeleri turistlerin en fazla konakladığı ilçeler olmuştur. İlçelere göre değerlendirme yapıldığında ise Ürgüp, Merkez ve Avanos daha çok yabancı turistlerin konakladığı, Kozaklı, Hacıbektaş, Gülşehir, Derinkuyu ise daha çok yerli turistlerin konakladığı ilçeler olmuştur. Ayrıca Ürgüp ve Merkez'in turistlerin en fazla konaklama gerçekleştirdikleri ilçe olduğu tespit edilmiştir. Gülşehir'e gelen yabancı turist sayısının 742, Derinkuyu'ya ise 17 olduğu belirlenmiştir. Kaymaklı ve Göreme Merkez ilçeye bağlı olduğu için Merkez ilçede konaklayan turist sayısı fazla olmaktadır.

Tablo 4. 2015-2019 döneminde Nevşehir'e gelen yerli ve yabancı turistlerin konakladıkları tesis türüne göre dağılımları

Tesis türü	Yerli turist					Yabancı turist					Toplam
	Kişi sayısı	%	Top. Gec.	%	Ort. Gec.	Kişi sayısı	%	Top. Gec.	%	Ort. Gec.	Top. Gec. %
Belediye belgeli	2358512	56,3	4332049	56,9	1,8	1311647	38,2	2406682	38,8	1,8	48,8
İşletme belgeli	1827793	43,7	3283427	43,1	1,8	2122303	61,8	3797306	61,2	1,8	51,2

Toplam	4186305	100	7615476	100	1,8	343395 0	100	620398 8	100	1,8	100
---------------	---------	-----	---------	-----	-----	-------------	-----	-------------	-----	-----	-----

Yerli ve yabancı turistlerin konakladıkları tesis türünün dağılımları 2015-2019 döneminin tamamını içermekte ve bu dağılımlar Tablo 4’te yer almaktadır. Bu dönemde yerli turistlerin yaklaşık %56’sının, yabancı turistlerin ise yaklaşık %38’inin belediye belgeli konaklama tesislerinde kaldığı görülmektedir. Yabancı turistlerin yaklaşık %61’inin işletme belgeli tesislerde konakladığı belirlenmiştir. Toplam gecekalmelerin ise %51,2’si işletme belgeli konaklama tesislerinde gerçekleşmiştir. Buna göre yerli turistlerin daha çok belediye belgeli tesislerde, yabancı turistlerin ise büyük oranda işletme belgeli tesislerde konakladıkları söylenebilir. Genel olarak değerlendirildiğinde toplam gecekalmelerin daha çok işletme belgeli tesislerde gerçekleştiği görülmektedir. Ortalama gecekalmelere bakıldığında yerli ve yabancı turistlerin, belediye ve işletme belgeli konaklama tesislerinde 1,8 gece konakladıkları görülmektedir. Bu durumda her iki turist grubu için ortalama gecekalmelerin tesis türüne göre nispeten aynı olduğu söylenebilir.

Tablo 5. 2015-2019 döneminde Nevşehir’e gelen yerli turistlerin konaklama işletmesi tercihlerine yönelik dağılımları

En fazla tercih edilen konaklama işletmesi				En fazla geceleme yapılan konaklama işletmesi		
Sıra	İşletme türü	%	Ort. Gec.	Sıra	İşletme türü	Ort. Gec.
1.	Otel (Belediye Belg.)	40	1,6	1.	Motel (Belediye Belg.)	4,7
2.	4* Otel	16	1,7	2.	Kaplıca (Belediye Belg.)	2,5
3.	5* Otel	10	1,7	3.	Pansiyon (Belediye Belg.)	2,3
4.	Kaplıca (Belediye	10	2,5	4.	5* Termal Otel	2,2
5.	Özel Tesis	5	1,7	5.	Kamping (Belediye Belg.)	2,2
6.	5* Termal Otel	5	2,2	6.	4* Termal Otel	2,1
7.	Pansiyon (Belediye	4	2,3	7.	3* Termal Otel	2,1
8.	4* Termal Otel	2	2,1	8.	Pansiyon	1,8
9.	3* Termal Otel	2	2,1	9.	Butik Otel	1,8
10.	Diğer*	6	1,8	10.	3* Otel	1,8

*Diğer işletmeler %2’den daha küçük değere sahiptir

Yerli turistlerin Nevşehir’de en fazla tercih ettikleri konaklama işletmelerinin sınıflarına göre dağılımları ve en fazla ortalama gecekalmelerin hangi işletmelerde yapıldığını gösteren bulgular Tablo 5’te yer almaktadır. Buna göre yerli turistlerin %40’ının belediye belgeli otelleri, %16’sının 4 yıldızlı, %10’unun 5 yıldızlı otelleri ve belediye belgeli kaplıcaları tercih ettiği görülmektedir. Yerli turistlerin daha çok belediye belgeli otelleri ve daha sonra yıldızlı otelleri tercih ettiği söylenebilir. Aynı şekilde termal turizme yönelik işletmelerde ise en fazla belediye belgeli daha sonra ise 5 yıldızlı termal otelleri tercih ettikleri görülmektedir. En fazla ortalama geceleme dağılımlarına bakıldığında; yerli turistlerin motellerde 4,7 gün, belediye belgeli kaplıcalarda 2,5 gün geceleme yaptıkları tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmada yerli turistlerin tüm termal tesislerde ortalama gecekalmeleri yaklaşık 2,3 olarak hesaplanmıştır. Buna ek olarak yerli turistler belediye belgeli termal tesislerde diğer termal tesislere göre daha fazla ortalama gecekalmeye sahiptir. Buna göre yerli turistlerin en fazla tercih ettikleri konaklama işletmelerinde diğer işletmelere göre daha az geceleme yaptıkları söylenebilir. Ayrıca yerli turistlerin belediye belgeli bazı konaklama işletmeleri (motel, kaplıca, pansiyon, kamping gibi) ve termal tesislerde daha fazla ortalama geceleme yaptıkları ifade edilebilir.

Tablo 6. Nevşehir'e en fazla ziyaret gerçekleştiren yabancı turistlerin ülkelere göre dağılımı

Sıra	2015			2016			2017			2018			2019		
	Ülke	Sayı	%	Ülke	Sayı	%	Ülke	Sayı	%	Ülke	Sayı	%	Ülke	Sayı	%
1.	Çin H.C.	97053	14,8	Çin H.C.	35071	13,1	Çin H.C.	169690	40,1	Çin H.C.	291928	33,5	Çin H.C.	307905	25,3
2.	Almanya	88563	13,5	Almanya	27352	10,2	G. Kore	46108	10,9	G. Kore	74250	8,5	Tayvan	111707	9,2
3.	G. Kore	60668	9,2	G. Kore	25425	9,5	Tayvan	30181	7,1	Tayvan	53732	6,2	G. Kore	93114	7,7
4.	ABD	39568	6,0	Polonya	18862	7,1	Malezya	15301	3,6	Malezya	44580	5,1	İspanya	68973	5,7
5.	Japonya	32296	4,9	İspanya	14719	5,5	Brezilya	12567	3,0	Tayland	30449	3,5	Rusya F.	52935	4,4
6.	İspanya	30343	4,6	ABD	12804	4,8	Tayland	11944	2,8	Brezilya	29862	3,4	Malezya	48993	4,0
7.	Fransa	23265	3,5	Fransa	12443	4,7	Almanya	10496	2,5	İspanya	28965	3,3	Hindistan	42801	3,5
8.	Polonya	22182	3,4	İtalya	7931	3,0	Rusya F.	10221	2,4	Hindistan	23562	2,7	Tayland	38882	3,2
9.	İsveç	19038	2,9	Tayvan	7056	2,6	Endone.	10031	2,4	Rusya F.	23260	2,7	Japonya	34398	2,8
10.	İng. (BK)	18789	2,9	Malezya	6324	2,4	Japonya	7909	1,9	Japonya	23027	2,6	ABD	33848	2,8

Tablo 6'da Nevşehir'e gelen yabancı turistlerin yıllara göre dağılımları yer almaktadır. Buna göre 2015 ve 2019 yılları arasında Kapadokya'ya en fazla Çinli turistlerin geldiği görülmektedir. Özellikle 2017'de yabancı ziyaretçilerin yaklaşık %40'ı Çinli turistlerden oluşmaktadır. 2015 ve 2016'da Alman turistler ikinci sırada bulunurken 2017 yılından itibaren Alman turist sayısında büyük oranda düşüş gerçekleştiği söylenebilir. Güney Kore ve Tayvanlı turistlerin de özellikle 2017-2019 yıllarında en fazla ziyaret gerçekleştirenler arasında yer aldığı görülmektedir. Genel olarak en fazla ziyaret gerçekleştiren turistlerin ülkelere göre dağılımlarına bakıldığında; 2015 ve 2016 yıllarında Asya ve Avrupa ülkelerinden daha fazla turist geldiği, 2017'den itibaren ise Avrupa ülkelerinden gelen turistlerin azaldığı ve Asya ülkelerinin yanında, Rusya, Brezilya, İspanya'dan daha fazla turist geldiği ifade edilebilir. Bunun yanında 2015 yılında yabancı turistlerin yaklaşık %6'sı Amerikan, %5'i Japonlardan oluşurken bu oranın da giderek azaldığı söylenebilir. 2015-2019 yıllarında yabancı turistlerin toplam sayısına göre bakıldığında ise sırasıyla; Çin, Güney Kore, Tayvan, Almanya, İspanya, Malezya, ABD, Japonya, Rusya ve Hindistan'dan gelen turistlerin çoğunlukta olduğu belirlenmiştir. Bu durumda Almanya, Japonya, ABD'den gelen turist sayısı yıllara göre azalma gösterirken Rusya, Hindistan ve Malezya'dan gelen turistlerin önemli oranda artış gösterdiği ifade edilebilir.

Tablo 7. 2015-2019 döneminde Nevşehir'e en fazla ziyaret gerçekleştiren yabancı turistlerin gecekalmelerine göre dağılımları

Sıra	Ülke	Turist sayısı	Top. Gec.	Top. Gec. %	Ort. Gec.
1.	Almanya	151397	353837	5,7	2,3
2.	İspanya	149373	325513	5,2	2,2
3.	ABD	113031	224797	3,6	2,0
4.	Hindistan	91854	182522	2,9	2,0
5.	Malezya	124237	234194	3,8	1,9
6.	Tayvan	210931	357297	5,8	1,7
7.	Japonya	103064	172472	2,8	1,7
8.	Rusya Fed.	94927	161028	2,6	1,7
9.	Çin H. C.	901647	1406895	22,7	1,6
10.	Güney Kore	299565	421342	6,8	1,4

2015-2019 yıllarında ziyaret gerçekleştiren yabancı turistlerin toplam sayılarına göre dağılımları ilk on ülkeye göre Tablo 7'de yer almaktadır. Ayrıca tabloda bu ülkelerden gelen yabancı turistlerin gecekleriyle ilgili bilgiler de bulunmaktadır. Buna göre; bu 5 yıllık dönemde yabancı turistlerin yaptığı toplam gecelerin %22,7'si Çinli, %6,8'i Güney Koreli, %5,8'i Tayvanlı ve %5,7'si ise Alman turistler tarafından yapılmıştır. Ortalama gecelerin dağılımlarına bakıldığında; Alman turistlerin 2,3 gece, İspanyolların 2,2 gece, ABD'li ve Hindistanlı turistlerin 2 gece ile en fazla ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Tablo 7'ye göre ise en düşük ortalama geceleminin sırasıyla Güney Koreli, Çinli, Rus, Japon ve Tayvanlı turistlerin yaptığı söylenebilir. Genel olarak 2015-2019 döneminde, en fazla ziyaret gerçekleştiren ilk on ülke arasında, Alman ve İspanyol turistlerin en fazla ortalama geceleme, Güney Kore ve Çinli turistlerin ise en az ortalama geceleme sahip olduğu ifade edilebilir.

Tablo 8. Nevşehir'de ortalama geceleme en fazla olan yabancı turistlerin ülkelere göre dağılımı

Sıra	2015		2016		2017		2018		2019	
	Ülke	Ort. Gec	Ülke	Ort. Gec	Ülke	Ort. Gec	Ülke	Ort. Gec	Ülke	Ort. Gec
1.	Estonya	12	Letonya	7,8	Seyşeller	6	Kongo C.	5,7	Cocos Adaları	4,2
2.	Litvanya	10,7	Türkmenistan	6,5	Gine	4,8	Karadağ	3,2	Montserrat	4
3.	Letonya	10,6	Litvanya	4,6	Tacikistan	4,6	İng. National	3,1	İsp ve Kanarya Adaları	3,9
4.	Türkmenistan	6,4	Guatemala	4,5	Reunion	4,5	Mozambik	3,1	Gabon	3,3
5.	İsviçre	4,5	Çekya	4,3	Lüksemburg	4	Madagaskar	3	St Kitts ve Nevis	3
6.	Tunus	4,2	İsviçre	4	Litvanya	3,4	Fildişi Sahilleri	3	Güney Sudan	3
7.	Dominik C.	4,1	Avusturya	3,3	Filistin	3,4	Cibuti	3	Heard ve Mc D. Adaları	3
8.	Çekya	3,9	Paraguay	3,1	Brit.Denizasıırı Toprakları	3,4	Bermuda	3	Melilla	3
9.	Beyaz Rusya	3,4	Sırbistan	3	Afganistan	3,2	Solomon Ad.	3	Monako	2,9
10.	Avusturya	3	Beyaz Rusya	3	Macaristan	3	İsveç	2,9	Angola	2,9

Yabancı turistlerin ortalama gecelerin en fazla olduğu ilk on ülkeye göre dağılımlar Tablo 8'de yer almaktadır. Buna göre en fazla ortalama geceleme sahip yabancı turistlerin 3 ve 12 gün arasında olduğu görülmektedir. En fazla ortalamaya sahip yabancı turistlerin 2015 yılında Estonya (12 gece), Litvanya (10,7 gece), Letonya (10,6), 2017 yılında Seyşeller (6 gece), Gine (4,8 gece), Tacikistan (4,6 gece), 2019 yılında ise Cocos Adaları (4,2 gece), Montserrat (4 gece), İspanya ve Kanarya Adaları'ndan (3,9 gece) geldiği belirlenmiştir. En fazla ortalama kalış süresi yıllara göre azalma göstermekle birlikte, en uzun süre geceleme yapan yabancı turistlerin geldiği ülkelerin yıllara göre farklılık gösterdiği söylenebilir.

Sonuç ve Tartışma

Turizm hareketliliği sadece uluslararası değil aynı zamanda iç turizmi yani bir ülke sınırları içinde yapılan turizm hareketliliğini de kapsayan faaliyetler bütünüdür. Dünyada bazı ülkelerin iç turizm hareketliliği oldukça büyük hacimli olmakta ve tüm dünyada iç turizm hareketliliği uluslararası turizm hareketliliği gibi artış göstermektedir. Bu durumda bir ülkenin uluslararası turizm hareketliliği kadar iç turizm hareketliliğinin de önemli olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca turizm hareketliliğinin değişkenlerinin bütünüyle bilinmesi; turizm gelişimi, planlaması ve ülke ekonomisi için de önem arz etmektedir. İç turizm hareketliliği ile ilgili verilerin tüm dünyada tam olarak yeterli olmaması gibi nedenler iç turizmin çözümlenmesinin önünde bir engel olarak görülmektedir. Buna rağmen iç turizm hacminin uluslararası turizm hareketliliğinden daha fazla olması (Eijgelaar, Peeters ve Piket, 2008) iç turizmin de uluslararası turizmle birlikte

çözümlemesi gerektiğini ortaya çıkarmaktadır. Örneğin tesislerdeki konaklamalar incelendiğinde Türkiye’de de iç turizm hareketliliğinin yabancı turizm hareketliliğinden sayıca daha fazla olduğu bilinmektedir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019b).

Kapadokya’nın merkezi konumunda olan Nevşehir’de konaklama gerçekleştiren turistler bu çalışmanın kapsamını oluşturmaktadır. Konaklama gerçekleştiren turistlerin çalışma kapsamında olmasının en büyük nedeni, gününbirlik seyahat ve ziyaretler hakkında yeterli ve tutarlı bilgilerin eksikliği ve bu ziyaretlerin daha az bulgular içermesidir. Bu yüzden Kapadokya’da konaklayan turistlere ilişkin bilgilerin resmi ve tutarlı olması çalışmanın güvenilirliği açısından önemli görülmektedir. Dolayısı ile bu çalışmada Kapadokya bölgesine gelen turistler; 2015-2019 döneminde Nevşehir’deki ticari konaklama tesislerinde geceleme yapan yerli ve yabancı turistlerin verilerini içermektedir.

Çalışmada Kapadokya’da 2019 yılında 2 milyondan fazla turist konakladığı ve 2015’e göre turist sayısında artış olduğu belirlenmiştir. 2019 yılı dışında bölgeye gelen turistlerin yarısından fazlası yerli turistlerden oluşmuştur. Özellikle 2016 ve 2017 yılında yerli turist oranı oldukça fazla olmakla birlikte, 2019 yılında yabancı turist oranı yerli turistten fazla olmuştur. 2016 ve 2017 yılları ise yabancı turist sayısının en düşük olduğu dönem olmuştur. 2016 yılında yerli turist sayısı da azalma göstermiştir. Türkiye’de de 2015-2019 döneminde yerli turist sayısı yabancı turist sayısından fazla olmuştur ve 2016’da daha fazla olmak üzere 2016 ve 2017 yılları yabancı turist sayısında azalma yaşanmıştır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019b). 2019 ve 2016 yılındaki sayısal değişimin en önemli nedenleri arasında 15 Temmuz’da yaşanan olayların ve siyasi gelişmelerin etkili olduğu söylenebilir. Yabancı turist sayısındaki düşüşün yerli pazara odaklanılmasına neden olduğu ve yabancı pazarındaki kaybın yerli turistlerle giderilmeye çalışıldığı ifade edilebilir. Bu tarihten sonra, özellikle 2017’den itibaren, yabancı turist pazarındaki büyümeyle birlikte yerli turist sayısının giderek azalması dikkat çekmektedir. Bu durum üzerinde 2018 yılında döviz kurlarındaki ve dolayısıyla otel fiyatlarındaki artışın yerli turistlerin tatile çıkması üzerinde olumsuz bir etki oluşturduğu söylenebilir. Ayrıca yabancı turist sayısının 2018’den itibaren artış göstermesi yabancı pazara daha fazla odaklanılması ve dolayısıyla yerli turistlerin bu değişkenlerden etkilenmesi ile açıklanabilir. 2016 ve 2017 yılları Türkiye’de dış turizmin azaldığı ve böylece iç turizmin önemini arttığı dönem olarak görülmüş ve yerli turist dış turizm pazarının kayıplarını gidermiştir. Ayrıca bu durumdan tatil fiyatları da etkilenmiştir (turizmguncel.com). Bunun yanında dış turizm pazarının iyi olması ve döviz kurlarındaki artış da aynı zamanda otel fiyatlarını artırabilmekte ve seyahat hareketliliğindeki harcamaları ve diğer değişkenleri etkileyebilmektedir. Örneğin 2018 yılında yurtdışı ziyaret eden Türklerin sayısı yaklaşık %5 azalmış ve bununla birlikte turizm gideri de azalma göstermiştir (Erol, 2020). Özellikle COVID-19 salgını gibi dış turizmi daha fazla etkileyebilecek değişkenlerin olduğu dönemlerde, iç turizme yönelmek dış turizm kayıplarının giderilmesi üzerinde etkili olabilir. Bu yüzden ülkenin dış turizmi kadar iç turizminin de önemli olduğu ve yapılan planlamalarda iç turizm hareketliliğini artırabilecek sürdürülebilir eylemlerin göz önünde bulundurulması gerektiği dikkate alınmalıdır. Ayrıca sadece kamu kuruluşları değil turizm işletmeleri de turizm hareketliliğinin etkilendiği dönemlerde alternatif eylem planları geliştirmelidir.

Kapadokya bölgesini ziyaret eden turistlerin konaklamalarının çok büyük bir çoğunluğunu Nevşehir’de olduğunu söylemek mümkündür. Çalışmada Nevşehir’de 2015-2019 yıllarında yapılan toplam geceleminin çoğunun yerli turistler tarafından yapıldığı, sadece 2019 yılında yabancı turistlerin sayısının ve geceleminin yerli turistlerden daha fazla olduğu belirlenmiştir. Bu durumda 2019 yılında yerli turist sayısı ile birlikte yerli turistlerin geceleme sayıları da azalmış, buna karşın yabancı turistlerin sayısı ve toplam geceleme artmıştır. Kapadokya’yı ziyaret eden turistlerin 2015-2019 yılları arasında konaklama işletmelerindeki ortalama geceleme süresinin 1,8 olduğu belirlenmiştir. Yerli turistlerin ortalama geceleme süresi çok az bir oranda artarken yabancı turistlerin ortalama geceleme süresi çok az bir oranda azalmıştır. Yine de yıllar itibarıyla geceleme sürelerinde kısmi değişikliklerle birlikte çok fazla bir değişiklik olmadığı söylenebilir. 2015-2019 yılları arasındaki 5 yıllık dönemde yerli ve yabancı turistlerin ortalama geceleme süresinin 1,8 gün ile aynı olduğunu söylemek mümkündür. Türkiye’de 2015-2019

döneminde yabancı turistlerin gecelemleri ve ortalama kalış süreleri yerli turistlerden daha fazla olmuştur. Türkiye’de 2019 yılındaki gecelemlerin %62,9’u yabancı turistler tarafından yapılmış ve yabancı turistlerin ortalama kalış süresi 3,4 gün, yerli turistlerin ortalama kalış süresi ise 1,9 gün olmuştur (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019b). Bu durumda Kapadokya’yı ziyaret eden turistlerin ortalama gecelemlerinin Türkiye’nin ortalamasının altında olduğu söylenebilir. Ayrıca Türkiye genelindeki gecelemlerin çoğunun yabancı turistler tarafından yapılmasına karşın Kapadokya’da yerli turistlerin daha fazla geceleme yaptığı belirlenmiştir. Geceleme süreleri ve Kapadokya’daki turistik çekicilikler göz önünde bulundurulduğunda Kapadokya’yı ziyaret eden turistlerin ortalama geceleme sürelerinin nispeten az olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca Kapadokya bölgesinin kültür turizmi destinasyonu olması, bu bölgeye olan seyahatlerin kıyı turizmine göre daha az süreyi kapsaması gibi nedenler Kapadokya’yı ziyaret eden turistlerin tatil süreleri üzerinde etkili olabilir.

Nevşehir’e gelen turistlerin aylara göre dönemsel dağılımlarına bakıldığında yerli ve yabancı turistlerin ziyaret dönemlerinin farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre yerli turistlerin Kapadokya’yı en fazla ziyaret ettikleri dönemin yaz ayları, daha sonra ise Nisan ve Mayıs aylarını içeren ilkbahar dönemi olduğu söylenebilir. Özellikle yaz aylarının ve bahar aylarında hava koşullarının daha iyi olması ve yaz döneminde okulların tatil döneminde olması bu durum üzerinde önemli rol oynamaktadır denilebilir. Çalışmada Kozaklı ayrı olarak değerlendirildiğinde ise yerli turistlerin Kozaklı’yı en fazla Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında ziyaret ettiği belirlenmiştir. Yabancı turistlerin Kapadokya’ya en fazla ziyaret gerçekleştirdikleri dönemin ise Nisan, Mayıs ayları ve Eylül-Kasım arası olduğu belirlenmiştir. Yabancı turistlerin ziyaret dönemlerine bakıldığında en fazla ziyaret gerçekleştirdikleri dönemin ilkbahar ve sonbahar dönemi olduğu söylenebilir. Bahar dönemlerinde hava koşullarının bölge için oldukça elverişli ve gezmeye uygun olduğunu söylemek mümkündür. Yerli ve yabancı turistlerin en az ziyaret gerçekleştirdikleri dönemin ise kış aylarında olduğu belirlenmiştir. Bu durumda Kapadokya’nın kültür turizmi destinasyonu olduğu, vadiler, açık hava müzeleri, yer altı şehirleri, peri bacaları ve diğer volkanik oluşumların, ayrıca at turu, sıcak hava balonu, vadi yürüyüşleri, atv turu ve diğer rekreatif faaliyetlerin daha çok açık alanda ve yürümeye dayalı olduğu düşünüldüğünde; hava koşullarının Kapadokya’nın ziyaret dönemlerini etkilediğini söylemek mümkün olmaktadır. Türkiye’de de genel olarak yerli ve yabancı turistlerin en fazla yaz aylarında, en az ise kış aylarında seyahat ettiği bilinmektedir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019b) ve bu durum Türkiye’de daha çok kitle turizminin hedefi olan kıyı turizmi ile ilgili olmaktadır. Kapadokya’nın da Türkiye’nin genel aylık dağılımına benzer yanları olmakla birlikte özellikle bahar aylarında turist sayısının daha yoğun olduğu ve Kapadokya’nın bir yıl içinde birden fazla dönemde yoğun sezona sahip olduğu söylenebilir.

Çalışmada turistlerin en fazla Ürgüp’te daha sonra ise Merkez, Kozaklı ve Avanos’ta konaklama yaptıkları tespit edilmiştir. Bunun yanında yerli ve yabancı turistlerin farklı ilçeleri tercih ettikleri belirlenmiştir. Buna göre yerli turistler en fazla Kozaklı’yı, daha sonra Merkez, Ürgüp ve Avanos’u tercih ederken, yabancı turistler en fazla Ürgüp, Merkez ve Avanos’u tercih etmiştir. Hacıbektaş, Gülşehir ve Derinkuyu daha çok yerli turistlerin tercih ettiği destinasyonlar olmuştur. Merkez ilçenin önemli bir destinasyon olması üzerinde; Göreme, Uçhisar, Kaymaklı gibi bölgenin en önemli çekim merkezlerinden bazılarını içinde barındırması etkili olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde ise Ürgüp, Göreme, Uçhisar, Ortahisar bölgelerinin turistlerin en fazla tercih ettikleri destinasyon olduğunu söylemek mümkündür. Bu bölgeler Kapadokya’nın en büyük turistik çekiciliklerin içinde barındırmakla birlikte (Gülyaz ve Ölmez, 1997) turistik tesislerin de en yoğun olduğu bölgelerdir. Bu durumda destinasyon seçiminde; destinasyonun sahip olduğu çekiciliklerin önemli olması (Baloglu ve Uysal, 1996), aynı zamanda bölgeye yönelik seyahatlerin değişkenleri üzerinde de etkilidir denilebilir.

Kapadokya’nın sahip olduğu diğer bir çekicilik ise termal turizmdir. Özellikle Kozaklı, dar anlamda Kapadokya dışında kalmasına rağmen geniş anlamda Kapadokya bölgesindedir, Nevşehir’e gelen yerli turistler için oldukça önemli bir destinasyon konumundadır. Bu durumda Kozaklı, Kapadokya bölgesinde termal turizm merkezi olarak önemli ve potansiyeli yüksek olan bir çekicilik olarak kullanılabilir. Ayrıca genel olarak yerli turistler tarafından ziyaret edilen

Kozaklı en fazla ziyaretçiyi yaz aylarında daha sonra ise Ocak-Şubat döneminde ağırlamakta ve bölgenin sezonunun yayılmasına ve uzamasına katkı sağlamaktadır. Buna rağmen Kapadokya turizminin genel anlamda Kozaklı'nın içinde olmadığı bir bölgeyi temsil ettiği ve bu bölgenin farklı bir destinasyon olduğu algısı bölge turizmi üzerinde etkili olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında bölgenin tamamının potansiyelini kullanabilecek şekilde pazarlanması hem ülke hem de bölge açısından önemli olabilir. Ayrıca Kozaklı, Derinkuyu ve çevre illerin sadece yoğun sezonda değil bütünleşik bir turizm sistemi içinde ve alternatif turistik çekicilikler olarak kullanılması bölge turizminin bütüncül olarak gelişmesine katkı sağlayabilir.

Çalışmada 2015-2019 döneminde Kapadokya bölgesindeki gecelemlerin yarısından fazlasının işletme belgeli konaklama tesislerinde yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca yerli turistlerin büyük çoğunluğu belediye belgeli konaklama tesislerini tercih ederken, yabancı turistlerin büyük çoğunluğu ise işletme (bakanlık) belgeli tesisleri tercih etmiştir. Her iki konaklama işletmesi türündeki ortalama geceleme süresi yerli ve yabancı turistler için değişiklik göstermemiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde toplam gecelemlerin daha çok işletme belgeli tesislerde gerçekleştiği görülmektedir. Türkiye'deki yatak kapasitesinin çoğu işletme belgeli tesislerde ve gecelemlerin büyük çoğunluğu bu tesislerde yapılmaktadır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019a).

Kapadokya'ya gelen yerli turistlerin büyük bir çoğunluğunun belediye belgeli otellerde kaldığı, daha sonra 4 yıldızlı, 5 yıldızlı otellerde ve belediye belgeli kaplıçalarda kaldığı belirlenmiştir. Özellikle bu dört türdeki konaklama tesisi yerli turistlerin dörtte üçünü ağırlamaktadır. Yerli turistlerin konaklama tesis türüne göre ortalama gecelemlerine bakıldığında ise kaplıca ve termal otellerde daha uzun süre konakladıkları tespit edilmiştir. Turistik anlamda daha dar Kapadokya'da yani turistik çekiciliklerin yoğun olduğu bölgelerde bulunan konaklama tesislerinde (belediye belgeli, 4 yıldızlı ve 5 yıldızlı oteller) yerli turistler ortalama 1.6 gece konaklama yaparken, Kozaklı gibi daha dış Kapadokya'da yer alan termal konaklama tesislerinde yerli turistlerin 2 gecedan fazla konaklama yaptıkları belirlenmiştir. Özellikle belediye belgeli kaplıçalarda yerli turistlerin konaklama süresi 2,5 gün olarak hesaplanmıştır. Buna göre yerli turistler tarafından Kapadokya'da en fazla tercih edilen konaklama işletmelerinde ortalama kalış süresinin düşük olduğu, Kapadokya'daki termal tesislerde ise daha fazla olduğu söylenebilir. Özellikle turistik çekiciliklerin daha yoğun olduğu Kapadokya'yı ziyaret eden yerli turistlerin, bölgedeki termal tesislere oranla daha az geceleme yaptığı söylenebilir. Bu durumda merkez Kapadokya'ya gelen turistlerle termal turizm amaçlı gelen turistler arasında farklı dinamikler olduğu söylenebilir. Diğer yandan ise Kapadokya'daki termal turizm potansiyeli bölgeye gelen turistlerin kalış süresini uzatması açısından bir fırsat olarak da kullanılabilir.

Çalışmada 2015-2019 döneminde Kapadokya bölgesine en fazla Çin olmak üzere, daha sonra Güney Kore, Tayvan ve Almanya'dan yabancı turist geldiği belirlenmiştir. 2015 dönemine göre değerlendirildiğinde ise Asya ve Avrupa ülkeleri ağırlıklı olmasına rağmen daha sonraki yıllarda Avrupa'dan gelen turistlerin azaldığı, Asya'dan gelen turistlerin arttığı ve yeni pazarların oluştuğu söylenebilir. Özellikle Almanya, ABD, Fransa'dan gelen turist sayısında önemli oranda azalma olmuştur. Bunun yanında Tayvan, Malezya, Hindistan gibi Asya Ülkeleri'nden gelen turist sayısı artış gösterirken Rusya ve İspanya'dan gelen turist sayısı önemli oranda artmıştır. Kapadokya bölgesi için önemli olan ve özellikle 2013 yılında yaşanan üzücü olaylardan (turizmgunlugu.com, 2018) sonra önemli oranda azalan Japon turistler ise bölgede 2017 yılından itibaren artış göstermeye başlamıştır. Kapadokya'da Çinli turistlerin sayısı 2017'den itibaren önemli oranda artış göstermiştir. 2017 yılında, Çin'de 2018'in Türkiye yılı ilan edilmesi (TÜRSAB, 2017) ve 2017 Ekim'de Çin bayramını kutlamak için yaklaşık 15 bin turistin Kapadokya'ya gelmesi ve balon uçuşu yaparak kutlamalar yapması bölgedeki doluluk oranının artmasına sebep olmuş (KAPTİD, 2017) ve Çinli turistlerin ilgisini çekmiştir.

Kapadokya'ya gelen yabancı turistler arasında en fazla ortalama geceleme; Almanya, daha sonra ise İspanya, ABD ve Hindistan'dan gelen turistlerin sahip olduğu belirlenmiştir. Kapadokya'ya en fazla gelen Çinli turistlerin geceleme süresi 1,6, Güney Koreli turistlerin ise 1,4 olurken Alman turistlerin 2,3 gece, İspanyolların 2,2 gece olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda Kapadokya'ya en fazla ziyaret gerçekleştiren Çinli ve Güney Koreli turistlerin kısa süreli kaldığı söylenebilir. En fazla ortalama geceleme sahip yabancı turistlerin ise bölgeye az sayıda turist

gönderen ülkelerin vatandaşları olduğu söylenebilir. Örneğin Litvanya, Letonya, Kongo Cumhuriyeti gibi ülkelerin yanında İsviçre, Avusturya, Çekya gibi bazı Avrupa ülkeleri de en fazla ortalama gecelemeğe sahip ülkeler arasındadır. Bunun yanında en fazla ortalama gecelemeğe sahip yabancı turistlerin kalış süresi de yıllar itibarıyla azalmıştır.

Dünyada en fazla harcama yapan turistlerin Çinli, Amerikalı ve Alman turistler olduğu bilinmektedir. Yine dünyada en fazla harcama yapan turistlerin geldiği ülkeler arasında İngiltere, Fransa, Avustralya, Rusya, Kanada, Güney Kore ve İtalya gibi ülkeler de yer almaktadır (UNWTO, 2019). Bu durumda Kapadokya'ya en fazla Çinli ve Güney Koreli turistlerin geldiği düşünüldüğünde bu ülkeden gelen turistlerin sayısının artırılması önemlidir. Ayrıca Almanya, İngiltere, ABD gibi ülkelere gelen turistlerin sayılarının yeniden artırılması ülke ve bölge turizmi açısından fayda sağlayabilir. Genel olarak Kapadokya'nın oldukça büyük bir potansiyeli olduğu ve farklı turizm çekicilikleri ve tutundurma faaliyetleri ile bu potansiyelin artırılması gerekmektedir. Örneğin "Uluslararası Kapadokya Balon Festivali" (urgup.gov.tr), "Cappadox" (cappadox.com), "Geleneksel Kapadokya Gastronomi Festivali", Kapadokya bisiklet ve koşu yarışları gibi etkinlikler tüm dünyanın ilgisini çekmiş; Kapadokya'nın ve ülkenin tanıtımına katkı sağlamıştır. Bu gibi etkinliklerin uluslararası düzeyde katılımı yapılması ve sosyal medyada Kapadokya özelinde tutundurma faaliyetlerinin yapılması faydalı olabilir.

Çalışmada Kapadokya'ya gelen turistlerin harcamalarına yönelik veriler bulunmamaktadır. Buna rağmen TÜİK'in (tuik.gov.tr) araştırmasına göre yerli turistlerin ülke içindeki ortalama harcaması 2019 yılında 625 TL olmuştur. 2019 yılında yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının Türkiye'deki günlük harcaması yaklaşık 50 ABD doları iken, yabancı turistlerin Türkiye'deki günlük harcaması yaklaşık 73 ABD doları olmuştur (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019b). Bu durumda Kapadokya'ya gelen yerli ve yabancı turistlerin kalış sürelerinin uzatılması hem bölge hem de ülke ekonomisi açısından olumlu katkılar sağlayacaktır. Ayrıca turizm hareketliliği sonucunda turizmin daha fazla gelişmesi sağlanacak, istihdam artırılabilecek, bölgesel kalkınma süreci hızlanacak ve turistik çekicilikler ve ürünler çeşitlendirilebilecektir. Bütün bunlar, aynı zamanda kültürel ve doğal değerlerin korunarak sürdürülebilirlik bilinci ile hareket edilmesine bağlı olmalıdır.

Kapadokya bölgesine gelen günübirlik ziyaretçilerin sayılarının kesin olarak belirlenmesi zor olabilmektedir. Kapadokya'ya gelen turistlerin sayılarının bölgedeki müzeleri ziyaret eden kişilerin sayılarıyla ifade edilmesinin de yanlış sonuçlara neden olacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla günübirlik ziyaretçilerle birlikte toplam ziyaretçi sayılarının bu değişkenlerle belirlenmesi sonuçları tam olarak yansıtmamakla birlikte yanlış değerlendirmelere de yol açabilir. Bu çalışmada Kapadokya'ya gelen turistler Nevşehir'deki ticari konaklama tesislerinde geceleme yapan ziyaretçilerle sınırlıdır. Yapılacak çalışmalarda Kapadokya'daki diğer iller de çalışma kapsamına alınabilir. Çalışmada kullanılan veriler T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan elde edilen bulgularla sınırlıdır ve turistlerin harcamaları bu istatistiklerde yer almamaktadır. Bu durum Kapadokya'ya gelen turistlerin bölgeye ve ülkeye olan ekonomik etkisinin tam olarak etkisini belirlemede bir engel olarak görülebilir. Bu yüzden Kapadokya'daki turizm hareketliliğinin ekonomik etkileri daha sonra yapılacak çalışmalarda farklı kaynaklardan elde edilecek bulgularla değerlendirilebilir.

Kaynakça

Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Sakarya Yayıncılık, Sakarya.

Baloglu, S. and Uysal, M. (1996). Market Segments of Push and Pull Motivations: A Canonical Correlation Approach. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 8(3), 32–38.

- Cortes-Himenes, I. (2008). Which Type of Tourism Matters to the Regional Economic Growth? The Cases of Spain and Italy. *International Journal of Tourism Research*, 10, 127–139.
- Eijgelaar, E., Peeters, P. and Picket, P. (2008). *Domestic and International Tourism in a Globalized World*. Research in Progress Paper presented at the International Conference “Ever the Twain shall meet - relating international and domestic tourism” of Research Committee RC50 International Tourism, International Sociological Association Jaipur, Rajasthan, India, November, 24 – 26.
- Erol, G. (2020). Türk Turistlerin Profili: Yurtdışını Ziyaret Eden Türk Vatandaşlara Yönelik Bir Araştırma. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 837-855.
- Giambona, F., Dreassi, E. and Magrini, A. (2018). *Tourism Attractiveness in Italy. Some Empirical Evidence Comparing Origin-Destination Flow*. 49th Scientific Meeting of the Italian Statistical Society, 20-22 June, Palermo, Italy.
- Gülyaz, M. E. ve Ölmez, İ. (1997). *Kapadokya*. Dünya Kitap, Nevşehir.
- Goh, C., Li, H. and Zhang, Q. (2015). Achieving Balanced Regional Development in China: Is Domestic or International Tourism More Efficacious?. *Tourism Economics*, 21(2), 369–386.
- Hall, C. M. (2010). Crisis Events in Tourism: Subjects of Crisis in Tourism. *Current Issues in Tourism*, 13(5), 401-417.
- İslamoğlu, A. H. ve Alnıaçık, Ü. (2014). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Beta Yayıncılık, İstanbul.
- KAPTİD (2017). Çinliler Çin Bayramını Kapadokya'da Gökyüzünde Kutluyor. <http://www.kaptid.org/haber-cinliler-cin-bayramini-kapadokya-da-gokyuzunde-kutluyor>
- Korat, G. (2003). *Taş Kapıdan Taçkapıya Kapadokya*. Doğan Egmont Yayıncılık, İstanbul.
- Kozak, N., Kozak, M. A. ve Kozak, M. (2015). *Genel Turizm*. Detay Yayıncılık, Ankara.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2019a). Tesis İstatistikleri. <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-201131/tesis-istatistikleri.html> (Erişim tarihi: 01.05.2020)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2019b). Turizm İstatistikleri. <https://yigm.ktb.gov.tr/Eklenti/69320.turizmistatistikleri2019-4pdf.pdf?0> (Erişim tarihi: 01.05.2020)
- Llorca-Rodriguez, C. M., Garcia-Fernandez, R. M. and Casas-Jurado, A. C. (2020). Domestic Versus Inbound Tourism in Poverty Reduction: Evidence From Panel Data. *Current Issues in Tourism*, 23(2), 197-216, DOI: 10.1080/13683500.2018.1494701
- Lv, Z. (2019). Deepening or Lessening? The Effects of Tourism on Regional Inequality. *Tourism Management*, 72, 23–26.
- Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2020a). Seyahat Acentaları. <https://nevsehir.ktb.gov.tr/TR-238372/seyahat-acentalari.html> (Erişim Tarihi: 23.04.2020)
- Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2020b). Müze/Ören yeri Ziyaretçi Sayıları. <https://nevsehir.ktb.gov.tr/TR-230429/muzeorenyeri-ziyaretci-sayilari.html> (Erişim Tarihi: 23.04.2020)
- Pekin, F. (2018). *Kapadokya*. İletişim Yayınları, İstanbul.

Seckelman, A. (2002). Domestic Tourism-A Chance for Regional Development in Turkey?. *Tourism Management*, 23, 85–92.

Sevin, V. (2000). *Tarihsel Coğrafya*. Editör: Metin Sözen, Kapadokya içinde (44-61). Ayhan Şahenk Vakfı, İstanbul.

Sönmez, S. F., Apostolopoulos, Y. and Tarlow, P. (1999). Tourism in Crisis: Managing the Effects of Terrorism. *Journal of Travel Research*, 38(1), 13-18.

TUİK (2020). Turizm İstatistikleri: Analitik Çerçeve, Kapsam, Tanımlar ve Sınıflamalar. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1072 (Erişim Tarihi: 18.04.2020).

TÜRSAB (2017). T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Ev Sahipliğinde ‘‘2018’de Çin Halk Cumhuriyeti’nde Türkiye Turizm Yılı’’ Toplantısı. https://www.tursab.org.tr/haberler/tc-kultur-ve-turizm-bakanligi-ev-sahipliginde-2018de-cin-halk-cumhuriyetinde-turkiye-turizm-yili-toplantisi_16834 (Erişim tarihi: 01.05.2020)

UN (2010). International Recommendations for Tourism Statistics 2008. Department of Economic and Social Affairs, New York. <https://www.unwto.org/glossary-tourism-terms>

UNWTO (2016). UNWTO Tourism Highlights. http://www.dadosefatos.turismo.gov.br/images/pdf/estatisticas_indicadores/UNTWO_Tourism_Highlights_2016_Edition.pdf (Erişim Tarihi: 16.04.2020)

UNWTO (2017). UNWTO Tourism Highlights. <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419029> (Erişim Tarihi: 16.04.2020)

UNWTO (2018). UNWTO Tourism Highlights. <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419876> (Erişim Tarihi: 16.04.2020)

UNWTO (2019). International Tourism Highlights. <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421152> (Erişim Tarihi: 16.04.2020)

UNWTO (2020a). World Tourism Barometer, 18(1), January 2020. https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020-01/UNWTO_Barom20_01_January_excerpt_0.pdf (Erişim Tarihi: 16.04.2020)

UNWTO (2020b). AM Newsletter, 18, APRIL 2020. https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020-04/AM_NL_18.pdf (Erişim Tarihi: 16.04.2020)

UNWTO (2020c). All Countries: Domestic Tourism: Trips 1995 – 2018. <https://www.e-unwto.org/doi/suppl/10.5555/unwtotfb0000280019952018202001> (Erişim Tarihi: 18.04.2020)

UNWTO (2020d). Tourism 2020 Vision, Volume 7: Global Forecasts and Profiles of Market Segments. <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284404667> (Erişim Tarihi: 16.04.2020)

Usta, Ö. (2002). *Genel Turizm*. Anadolu Matbaacılık, İzmir.

Wen, Z. (1997). China's Domestic Tourism: Impetus, Development and Trends. *Tourism Management*. 18(8), 565-571.

Yang, Y. and Wong, K. K. F. (2013). Spatial Distribution of Tourist Flows to China's Cities. *Tourism Geographies*, 15(2), 338-363.

<http://www.nevsehir.gov.tr/kurumlar/nevsehir.gov.tr/ilimizrehber/2018yeni/turizm.pdf> (Erişim tarihi: 23.04.2020)

http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1072 (Erişim tarihi: 22.04.2020)

<https://turizmguncel.com/haber/mete-var-dar-yerli-turist-bu-yil-yabanci-turistten-ucuza-tatil-yapacak-h30473.html> (Erişim tarihi: 22.04.2020)

<https://www.turizmgunlugu.com/2018/11/06/bakan-ersoy-mujdeli-haberi-verdi-japonlar-yeniden-kapadokyada/> (Erişim tarihi: 01.05.2020)

<http://www.urgup.gov.tr/1uluslararası-kapadokya-balon-festivali-urgup-de-basladi> (Erişim tarihi: 01.05.2020)

<http://cappadox.com/> (Erişim tarihi: 01.05.2020)

Research Article

Kapadokya Bölgesine Gelen Yerli ve Yabancı Turistler Üzerine Dönemsel Bir İnceleme

A Periodical Investigation on Domestic and Foreign Tourists Visited Cappadocia Region

Günay EROL

Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Ürgüp SET MYO, Nevşehir/Türkiye

gunayerol@nevsehir.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-8288-998X>

Extensive Summary

Introduction

International tourism mobility is growing every year, and the number of people traveling around the world is also increasing. For example, between 2010 and 2018, the number of international travelers increased by an average of 5% per year (UNWTO, 2019). In 1990, the number of tourists all over the world was 438 million (UNWTO, 2019), this figure reached 1.5 billion in 2019 (UNWTO, 2020a). Half of these tourists, Turkey is also included in, traveled to Europe (UNWTO, 2020).

Tourism activities are seen not only as an international tourism but also as a large group of activities including domestic tourism activities. For this reason, tourism activities which lead to different developments on destinations, are greatly influenced by international travel as well as domestic travel. Therefore, different variables such as number of tourists, total and average overnight stay and expenditures consist of both international travel and domestic tourism travel in touristic destinations (Cortes-Himenes, 2008). Eijgelaar, Peeters and Picket (2008) state that the number of tourists is evaluated in a more international context and that tourism is viewed more this way. They also state that domestic tourism is more than a few times international tourism, but domestic tourism data are not fully available.

Seckelman (2002) states that the tourism mobility is mostly concentrated in the Aegean and Mediterranean regions and domestic tourism can contribute to regional development especially for underdeveloped regions in Turkey. Besides the foreign tourist potential, the potential of domestic tourists is stated that it is important for Turkey. Therefore, it is important not only to increase the amount of foreign tourist but also to increase the amount of domestic tourist. Cappadocia is one of the most important tourism destination for both Turkey and the world. In this study, the profile of domestic and foreign tourists visiting Nevşehir, which is the center of Cappadocia, is periodically examined.

Methodology

In this study, the profile of domestic and foreign tourists visited to Cappadocia region is tried to be determined periodically. The scope of the study consists of people who spend the night in any commercial accommodation facility in Nevşehir, which is the central location of the Cappadocia region. The most important reason for choosing the tourists visiting to Nevşehir in the study is

that Nevşehir has the highest number of visitors, touristic facilities and the region with the most tourist attraction in Cappadocia. The data obtained from the Statistical Information System of the Republic of Turkey Ministry of Culture and Tourism were used in the study. Therefore, results were tried to be reached by using secondary data in the study. The data used in the study includes people who stayed at least one night in any commercial accommodation establishment in Nevşehir. Therefore, daily visitors are not included in the Statistical Information System of the Ministry of Culture and Tourism and are not included in the scope of this study.

Conclusion and Discussion

In this study, it has been tried to determine the profile of domestic and foreign tourists came to Cappadocia. Therefore, tourists who visited to the Cappadocia region in this study contains the data of domestic and foreign tourists staying overnight in Nevşehir in the period of 2015-2019.

In this study, it was determined that more than 2 million tourists stayed in Cappadocia in 2019 and there was an increase in the number of tourists compared to 2015. Except for 2019, more than half of the tourists came to the region consisted of domestic tourists. Although the rate of domestic tourists is quite high especially in 2016 and 2017, the rate of foreign tourists in 2019 was higher than domestic tourists. The years 2016 and 2017 were the lowest number of foreign tourists. It can be stated that the decrease in the number of foreign tourists caused the focus on the domestic market and the loss in the foreign market was tried to be eliminated with domestic tourists. In addition, the increase in the number of foreign tourists starting from 2018 can be explained by more focus on the foreign market and therefore the local tourists are affected by these variables.

It is possible to say that the vast majority of the overnight stay of the tourists who visited the Cappadocia region is in Nevşehir. In the study, it was determined that most of the total overnight stay in Nevşehir in 2015-2019 was done by domestic tourists, and the number and overnight of foreign tourists was higher than domestic tourists only in 2019. It was concluded that the tourists who visited Cappadocia between 2015-2019 stayed at the accommodation enterprises for an average of 1.8 days. It can be said that the mean of overnight stay of foreign tourists has decreased a little while the mean of overnight stay of domestic tourists has increased a little. However, it can be said that there are not many changes in overnight stays with partial changes over the years. Most of nights spent by foreign tourists in Turkey in 2019 and the average length of stay of foreign tourists 3.4 nights, while the average length of stay of domestic tourists was 1.9 nights (Culture and Tourism Ministry, 2019b). It may be said that the mean of overnight stay of tourists visited to Cappadocia is lower than mean of Turkey. Moreover, most of the total overnights in Turkey belongs to foreign tourists, but in Cappadocia most of the total overnights belongs to domestic tourists.

Domestic tourists visited Cappadocia mostly in the summer months, and then in the spring months, April and May. Foreign tourists visited Cappadocia mostly during the April-May and September-November period, spring and autumn period. The least visits were made by domestic and foreign tourists during the winter months. Cappadocia is generally a cultural tourism destination. Tourism activities of Cappadocia are mostly based on outdoor and walking such as visiting valleys, open air museums, underground cities, fairy chimneys and other volcanic formations and also horse riding, hot air ballooning, valley walks, ATV (all-terrain vehicle or quad bike) tour and other recreational activities. It is possible to say that the weather conditions are effective in Cappadocia for tourism activities.

In this study, it was determined that the tourists mostly accommodated in Ürgüp and then in the Center of Nevşehir, Kozaklı and Avanos. In addition, domestic and foreign tourists preferred different districts. Domestic tourists mostly preferred Kozaklı, then Center of Nevşehir, Ürgüp and Avanos, while foreign tourists mostly preferred Ürgüp, Center of Nevşehir and Avanos. In generally, it is possible to say that the regions of Ürgüp, Göreme, Uçhisar, Ortahisar are the most preferred destinations for tourists. These regions contain the greatest tourist attractions in Cappadocia (Gülyaz and Ölmez, 1997) and the touristic facilities are mostly in these regions. In this case, in the choice of destination, it can be said that the attractiveness of the destination is important (Baloglu and Uysal, 1996), it is also effective on the variables of travels to Cappadocia.

Cappadocia's another attraction is thermal tourism and Kozaklı can be used as an important and high potential attraction as a thermal tourism center in Cappadocia region. Kozaklı, visited by local tourists in general, hosts the visitors in the summer months and then in the January-February period mostly. This may contribute to the spread and prolongation of the tourist season in Cappadocia. However, in general, there is the perception that touristic Cappadocia represents a region that Kozaklı is not in, so the perception that the Kozaklı is a different destination has an impact on Cappadocia tourism. From this point of view, the marketing of the region as a whole is important for both the country and the region.

More than half of the overnight stays in the Cappadocia region were made in accommodation businesses with a tourism establishment certificate (certificated by the Republic of Turkey Ministry Culture and Tourism). While the vast majority of domestic tourists prefer municipal certified accommodation businesses, the vast majority of foreign tourists preferred accommodation businesses with a tourism establishment certificate. The mean of overnight stay in both types of accommodation establishments did not differ for domestic and foreign tourists. It was determined that domestic tourists stay longer in thermal springs and thermal hotels. Therefore, the potential of thermal tourism in Cappadocia can be used as an opportunity for the tourists coming to the region to extend their stay.

In the period of 2015-2019, it was determined that foreign tourists came to the Cappadocia region, mostly from China, then from South Korea, Taiwan and Germany. Compared to 2015, although Asian and European countries are predominant, it can be said that the tourists coming from Europe decreased in the following years and the tourists from Asia increased and new markets were formed. In particular, there has been a significant decrease in the number of tourists from Germany, USA, France. Along with this, the number of tourists from Russia and Spain, together with Asian Countries such as Taiwan, Malaysia, India, has increased significantly.

The foreign tourists with the most average overnight stay in Cappadocia are from Germany, then from Spain, USA and India. Among the tourists that visited Cappadocia the most, the mean of overnight stay of Chinese tourists was 1.6 and South Korean tourists were 1.4. The mean of overnight stay of German tourists was determined as 2.3 days and Spanish tourists as 2.2 days. In this case, it can be said that the Chinese and South Korean tourists who made more visits to Cappadocia stay for a short time. It is known that the most spending tourists in the world are Chinese, American and German tourists. Countries such as England, France, Australia, Russia, Canada, South Korea and Italy are the most spending tourists' countries in the world (UNWTO, 2019). Considering the fact that Chinese and South Korean tourists are an important market for Cappadocia, it is important to increase the number of tourists coming from this country. In addition, increasing the number of tourists coming from countries such as Germany, England, USA can benefit in terms of country and regional tourism.